

Türk Dermatoloji Derneği Hasta Bilgilendirme Broşürü

KUTANÖZ LUPUS ERİTEMATOZUS

Kutanöz lupus eritematozus nedir?

- Lupus eritematozus hastalığı; bağışıklık sisteminin hiperaktif hale gelerek kendi normal doku ve organlarını hedef alması sonucu gelişen, kronik inflamatuvar bir bağışıklık sistemi hastalığıdır. Deri, böbrekler, kan hücreleri, beyin, kalp ve akciğerler dahil birçok organ ve sistemi tutabilir. Kutanöz lupus eritematozus (kutanöz lupus) ise otoimmün bir hastalık olan lupusun deriyi etkileyen formudur. Kronik kutanöz lupus eritematosus hastalarının büyük bölümünde hastalık deri ile sınırlı kalır ve iç organlar etkilenmez ancak sistemik lupus eritematozus hastalarında da kutanöz lupus eritematosus lezyonları görülebilir.

Kutanöz lupus eritematozus hastalığı nasıl oluşur ve kimlerde görülür?

- Tam olarak nedeni bilinmiyor olsa da, çevresel ve genetik faktörlerin hastalığın oluşumunda önemli etkisi olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bazı hormonlar, hastalıklar ve ilaçların da hastalığın gelişmesinde etkisi vardır. Kutanöz lupus eritematozus güneşe maruz kaldıktan sonra alevlenir ve deri belirtileri yüz ve yanaklar gibi güneşe maruz kalan deride daha belirgin olma eğilimindedir. Bu da ultraviyole ışınlarının hastalık tetikleyicisi olabileceğini düşündürür. En sık 15-45 yaşları arasında kadınlarda görülür.

Kutanöz lupus eritematozus bulaşıcı mıdır?

- Kutanöz lupus eritematozus bulaşıcı değildir, ancak aynı hastalığa veya başka bir otoimmün hastalığa sahip akrabası olanlarda, gelişme riski daha yüksektir.

Farklı kutanöz lupus eritematozus türleri var mı? Belirtileri nelerdir?

- Birkaç tür kutanöz lupus eritematozus vardır. Belirtileriniz, sahip olduğunuz lupus tipine bağlı olarak değişebilir. Dört ana alt grup vardır:
 - Akut form:** En bilinen klinik görüntüsü burundan yanaklara doğru yayılan ve kelebek kanatlarını andıran "malar raş"tır. Bazen vücutta yaygın kızarıklık ve yanık benzeri görünüm de verebilir. Malar raşı olan hastaların tüm sistemleri tutan sistemik lupus eritematozus açısından yakın izlenmesi gerekir.
 - Subakut form:** Genellikle gövdede yerleşir ve derideki mantar hastalıkları ve sedef hastalığına benzer kızarıklık ve kepeklenmelerle karakterizedir. Sistemik hastalık riski yukarıda tanımlanan akut formdan daha azdır.
 - Kronik form:** Genellikle kutanöz lupus eritematozusun çok yaygın bir formu olan diskoid lupus eritematozus şeklinde ortaya çıkar. Sıklıkla baş ve boyunda, dairesel, disk benzeri, kepekli lekeler ile kendini gösterir. Bu lekeler genellikle kalıcı olabilen renk değişikliği (çevredeki deriden hem daha açık hem de daha koyu) bırakır. Diskoid lezyonlar saçlı deriyi etkilediğinde erken dönemde tedavi gerektiren kalıcı saç dökülmesine neden olabilir. Diğer organ ve dokuları da tutan sistemik lupus eritematozusla nadiren ilişkilidir.
 - İntermitan form:** Lupus eritematozus tumidus adı verilen bu formun ultraviyole ile ilişkisi çok belirgindir. Nadir olgular sistemik lupus eritematozusla ilişkilidir.
- Yenidoğan lupusu ise yeni doğan bebekleri etkileyen nadir bir lupus şeklidir. Yenidoğan lupusu olan bebekler deri döküntüsü ve bazen karaciğer ve kalp problemleri ile doğarlar.

Türk Dermatoloji Derneği Hasta Bilgilendirme Broşürü

Kutanöz lupus tanısı nasıl konur?

- Dermatologlar genellikle döküntülerin nasıl görüldüğüne göre klinik muayenedeki bulgular ile farklı türleri ayırt edebilirler. Kutanöz lupus eritematozusun kesin tanısı ise deri biyopsisi ile konulur.

Kutanöz lupus teşhisi kondu. Sistemik lupus eritematozusum var mı?

- Deri lezyonlarının şekli aynı zamanda sistemik lupusa sahip olma olasılığınız hakkında fikir verebilir. Doktorunuz şikayetlerinizi detaylı olarak değerlendirecek, fizik muayene, kan testleri ve gerektiğinde biyopsilerle sistem tutulumu araştırılacaktır. Kronik kutanöz lupus eritematozuslu birçok hastanın böbrekleri, akciğerleri, beyinleri veya kalpleri gibi diğer organlarda lupus gelişmesi beklenmemektedir. Bununla birlikte, kronik kutanöz lupus eritematozusu olanlarda sistemik lupusa ilerleme konusunda küçük bir risk olduğundan, herhangi bir yeni belirti varlığında sistemik lupus eritematozus açısından hastalar düzenli olarak doktorları tarafından taranmalıdır.

Kutanöz lupus nasıl tedavi edilir?

- Henüz kesin tedavisi yoktur. Ancak hastaların büyük çoğunluğunda bu kronik hastalık ilaç ve yaşam tarzı değişiklikleri ile kontrol altına alınabilir.
- Lupus deri lezyonları, doğal ve yapay ışığa (floresan lambalar dahil) karşı son derece hassastır, bu nedenle güneşten korunma, deri ve sistemik lupusun hemen her türü için, tedavinin çok önemli bir parçasıdır. Gün boyunca güneşin en güçlü olduğu zamanlarda gölgede kalmak ve güneşten kaçamayacağınız zamanlarda geniş kenarlı bir şapka, güneşten koruyucu giysiler giymek ve maruziyetten 20-30 dakika önce açıkta kalan deri bölgelerine güneş kremi sürmek ve gün ışığında iki saate bir tekrarlamak gerekli tedbirlerdir.
- Birçok hasta, günde bir veya iki kez doğrudan deri lezyonlarına uygulanan kremler ve merhemler gibi topikal tedavilere ve lezyon içine steroid enjeksiyonlarına yanıt verir.
- Sistemik tedavilerden en yaygın olarak kullanılan ilaç hidrosiklorokindir (Plaquenil). Önceki tedaviler etkili olmadığında prednizon, metotreksat, azatioprin ve mikofenolat mofetil gibi bağışıklık sistemini baskılayan ilaçlara da ihtiyaç duyulabilir.
- Doktorunuzu düzenli olarak görmeniz ve periyodik olarak muayene ve gereken tetkikleri yaptırmanız önemlidir.

Kutanöz lupus hakkında daha fazla bilgi nereden edinebilirim?

<https://www.uptodate.com/contents/overview-of-cutaneous-lupus-erythematosus>

